

Nederlands Studenten Kamerkoor
- 45 jaar -

IN THE BEGINNING

o.l.v. Béni Csillag

**Programma
2019**

In the Beginning wordt mogelijk gemaakt door:

VSBfonds,
iedereen doet mee

FENTENER
VAN
VLISSINGEN
FONDS
▲ SHV

Elise Mathilde

 PRINS BERNHARD
CULTUURFONDS

 Gemeente Rotterdam

Hofstee stichting

 iona stichting

Stichting Bevordering van Volkskracht

 MR. AUGUST
FENTENER
VAN
VLISSINGEN
FONDS

*P.W. Janssen's
Friesche Stichting*

P.W. Janssen

 PROVIDEBIT
Ans & Hans Wouters-Hellebrekersfonds

 Van den Berch
van Heemstede
Stichting

Voorwoord

Waarde gast,

Namens de gehele organisatie heet ik u graag van harte welkom bij de 45ste concerttournee van het Nederlands Studenten Kamerkoor. Dit jaar vieren wij naast ons negende lustrum tevens de komst van een nieuwe dirigent. Béni Csillag zal de komende drie jaar de functie van artistiek leider op zich nemen en het NSK meevoeren door de cyclus van het menselijk leven. Deze editie heeft dan ook het toepasselijke thema “In the Beginning”, waarbij wordt stilgestaan bij de onbestemdheid en de intrinsieke waarde van al wat nieuw is.

Het programma bestaat uit twee delen die thematisch van elkaar verschillen, maar toch in elkaars verlengde liggen. Zo is het eerste deel een bloemlezing van koorwerken over het begin en beschrijft het symmetrisch opgebouwde tweede deel de emotionele ontwikkeling die daarop volgt. In tegenstelling tot voorgaande jaren, zal “oude” klassieke muziek wederom de revue passeren. Dit brede scala aan koormuziek maakt deze editie dan ook tot een toegankelijker project dan ooit tevoren.

Ook wordt er flink geïnvesteerd in talentontwikkeling, met name de muzikale en persoonlijke ontplooiing zijn kernwaarden waaraan veel belang wordt gehecht. Elk jaar staat in het teken van een unieke zoektocht naar diepere betekenis van een maatschappelijk relevant thema en ook vanavond streven wij naar menselijke vereniging aan de hand van de puurste vorm van communicatie: de muziek.

Ik wens u een prachtige voorstelling toe!

Charlotte Povel
Voorzitter

Inhoud

Artistiek team
6

Solist
8

Opdrachtcomponist
9

Deelnemers NSK 2019
10

Programmatoelichting
12

Organisatie
37

Dankwoord
38

Over het NSK

Het Nederlands Studenten Kamerkoor is een projectkoor met ongeveer 40 deelnemers, dat ieder najaar door middel van audities wordt samengesteld uit de meest talentvolle amateurzangers in de Nederlandse studentenwereld. In drie weekenden en één week repeteren zij vervolgens intensief aan een ambitieus programma rondom een jaarlijks wisselend thema, waarmee ze op tournee gaan door heel Nederland.

In 1974 werd het NSK opgericht door een aantal enthousiaste koorzangers. De eerste vijftien projecten stonden onder leiding van Cees Rotteveel. Daarna werd het NSK onder andere gedirigeerd door Daniel Reuss, Huub Kerstens, Hans Leenders, Fokko Oldenhuis en Maria van Nieukerken. Na zes jaar onder leiding van Kurt Bikkembergs, verwelkomt het NSK dit jaar voor het eerst Béni Csillag als artistiek leider.

Het NSK biedt studenten dé gelegenheid om kennis te maken met uitdagend kamerkoorrepertoire. De professionele opzet en begeleiding, bijzondere samenwerkingen met componisten, intensieve repetitieperiode en afsluitende tournee maken het NSK voor velen tot een ontzettend fijne en leerzame ervaring om nooit te vergeten!

Word partner van het Nederlands Studenten Kamerkoor

Om financieel gezond te blijven is het NSK altijd op zoek naar nieuwe zakelijke partners met een hart voor cultuur. Wij kijken graag naar wat wij voor u kunnen betekenen.

Zo is er de mogelijkheid om bij ons te adverteren, maar kunnen wij ook uw evenement muzikaal aankleden. Voor meer informatie en bij interesse kunt u contact met ons opnemen via sponsoring@nskk.nl.

nederlands
studenten
kamerkoor

Béni Csillag

Dirigent

Béni Csillag (1976) begon zijn muzikale opleiding op zesjarige leeftijd met vioollessen. Nadat hij verschillende instrumenten had leren bespelen, begon hij in 1995 aan zijn studie koor- en orkestdirectie aan de Liszt Ferenc Academie in Boedapest, waar hij naast deze hoofdvakken tevens muziektheorie en schoolmuziek studeerde. Na zijn afstuderen werd Csillag in 2003 geselecteerd voor de Eric Ericsson Masterclass in Haarlem. Deze stond onder leiding van Hartmut Haenchen en Uwe Gronostay en bood hem de mogelijkheid om met het Nederlands Kamerkoor en het Groot Omroepkoor te werken. In 2004 assisteerde hij Tonu Kaljuste in Vigevano, Italië met het World Chamber Choir, een vertakking van het World Youth Choir, waarin Béni jarenlang als zanger heeft meegedaan.

Csillag woont sinds september 2005 in Nederland, waar hij zijn masterdiploma in koordirectie aan het Koninklijk Conservatorium bij Jos van Veldhoven en Jos Vermunt "cum laude" behaalde. Sindsdien heeft hij de positie van artistiek leider bekleed bij het Philips' Philharmonisch Koor, het Brabants Kamerkoor, het Leids Projectkoor, het Haags Vocaal Ensemble en het Nieuw Nederlands Vocaal Ensemble en was hij dirigent van het

Festivalkoor van de Koorbiënnale in Haarlem en het Kamerkoor van het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. De afgelopen jaren gaf hij vooral kerstconcerten met het Nederlands Kamerkoor en fungeerde hij als repetitor van het Groot Omroepkoor en Cappella Amsterdam. In april 2018 nam Csillag het dirigentstokje over van Kurt Bikkembergs en de komende drie jaar zal hij als artistiek leider van het Nederlands Studenten Kamerkoor fungeren.

Dennis Broeders

Repetitor

Dennis Broeders (1990) is een veelzijdig musicus die zich specialiseert in piano, zangers en koren. Hij studeerde de hoofdvakken piano en koordirectie met als bijvak zang aan het ArtEZ Conservatorium en ontving lessen van onder andere Frank Peters, Maria van Nieukerken en Klaas Stok. Hij is allround klassiek pianist met speciale expertise in liedbegeleiding. Hij vormt vaste liedduo's met sopraan Irene Hoogveld en sopraan Gerdine Tuinstra. Daarnaast geeft hij concerten met diverse koren en ensembles waaronder EVA vocaal ensemble. Sinds 2011 geeft hij met veel enthousiasme pianoles aan kinderen en volwassenen.

Momenteel volgt Broeders een vervolgopleiding koordirectie aan het Conservatorium van Amsterdam bij Jos Vermunt. Hierin hoopt hij zich als dirigent en musicus verder te ontplooien. Daarnaast is hij met regelmaat repetitor en dirigent van diverse koren in het hele land. Zo was hij gedurende de afgelopen jaren de vaste dirigent en artistiek leider van Stukoz (Studentenkoor Zwolle) en daarvoor als repetitor betrokken bij projecten van de Utrechtse Studenten Cantorij en het Utrechts Studenten Koor en Orkest.

In zijn vrije tijd zingt Broeders graag mee in semi-professionele koren, zoals Slotkoor en Camerata Inflata. Hij was onderdeel van het projectkoor dat in de jubileumtournee van Introdans *Les Noces* van Stravinsky uitvoerde. In 2018 was hij onder Kurt Bikkembergs ook al repetitor van het NSK en die rol vervult hij dit jaar opnieuw.

Åsa Olsson

Zangcoach

De van oorsprong Zweedse mezzosopraan Åsa Olsson studeerde Klassiek Zang bij Geert Berghs, Paul Hamelaers en Margreet Honig en verrijkte haar opleiding met drama, improvisatie en interpretatie. Zij vertolkt zowel sopraan-, mezzo- als altrollen in zeer uiteenlopende genres op Nederlandse en internationale podia. Zo heeft ze deelgenomen aan talloze operaproducties, ensembles en andere projecten, zoals het Melbourne Symphony Orchestra, het ASKO|Schönberg Ensemble en het Radio Philharmonisch Orkest. Ook werkte ze eerder al samen met talloze grote namen onder wie Daniel Reuss, Jurjen Hempel en Reinbert de Leeuw. Ze maakt sinds 1991 deel uit van Cappella Amsterdam en zingt sinds 2002 ook bij het Nederlands Kamerkoor.

Leonie van Rheden

Soliste

Leonie van Rheden werd in 1989 geboren in een muzikaal gezin in Glanenburg en studeerde Klassiek Zang aan het Utrechts Conservatorium, waar ze haar masterdiploma met onderscheiding behaalde. Zij was daar in de leer bij Henny Diemer en volgde masterclasses bij o.a. Rudolf Jansen, Roland Hermann, Ed Spanjaard, Roberta Alexander, Jard van Nes en Barbara Hannigan.

In 2012 was Leonie ensemblelid van Opera Studio Nederland, waar ze de rollen Bianca in *The Rape of Lucretia* en Diana in *La Calisto* vertolkte. Ook was zij te gast bij het Richard Strauss Festival in Garmisch-

Partenkirchen, waar zij de rol van Dritte Magd in *Elektra* zong. Verder vertolkte zij Dido in *Dido & Aeneas*, Zweite Dame in *Die Zauberflöte*, Serena in een concertante *Porgy & Bess* alsook Cherubino, Dorabella en Donna Elvira in de voorstelling *Nozze Don Cosi* op het Grachtenfestival te Amsterdam. Naast opera is Leonie ook actief op het gebied van oratoria. Als soliste was zij te horen in o.a. Händels *Messiah*, Bachs *Matthäuspassion* en verschillende Bach-cantates.

Leonie zal de solopartijen in Aaron Coplands *In the Beginning* en in de opdrachtcompositie *Sometimes* van Georgi Sztojanov gedurende de gehele concerttournee voor haar rekening nemen.

Audities NSK 2020

Heb je zin gekregen om mee te zingen in het NSK?
In het najaar van 2019 zullen de audities plaatsvinden voor de tournee van 2020. Als je meer wil weten over het NSK of de audities, kijk dan op onze website: www.nskk.nl, volg ons op facebook, of mail naar info@nsk.nl.

Georgi Sztojanov

Opdrachtcomponist

Georgi Sztojanov werd in 1985 geboren in Bulgarije maar verhuisde al op jonge leeftijd met zijn ouders naar Hongarije. In 2009 behaalde hij zijn masterdiploma compositie aan de Liszt Ferenc Academie in Boedapest. Tegentwoordig woont hij in Den Haag, waar hij in 2012 zijn masterdiploma Klassiek Zang met bijvak koordirectie afrondde aan het Koninklijk Conservatorium.

Zijn werken vertonen een breed spectrum van genres en stijlen:

van opera tot oratorium, vocaal tot instrumentaal, liederen, koorwerken, ensembles en solo's, muziektheaterstukken en toegepaste muziek voor theater en film. Zijn opera *Sinking* werd in 2013 in première gebracht door de De Nederlandse Opera Academie.

Zijn muziek werd door o.a. het AskolSchönberg Ensemble, Amadinda, Hongaars Radio Symfonisch Orkest en Kinderkoor, Ensemble Royaal, MAE uitgevoerd en op festivals zoals Dag in de Branding (Den Haag), Greenwich Early Music Festival, Making New Waves en IKZE.

Ook als zanger is hij veelzijdig: zijn repertoire beslaat belcanto tot alternatief, oude muziek tot moderne premières, bariton en tenor tot countertenor- en sopraanpartijen en hij treedt op als solist en in ensembles en koren. Daarnaast is hij actief als vocaal en instrumentaal improvisator en speelt hij o.a. viool, piano, keyboards, fluit en percussie.

Dirigent Béni Csillag over zijn keuze voor Sztojanov als opdrachtcomponist: "Georgi is een jonge componist en zanger die al zijn hele leven met gezongen muziek bezig is, muziek die de ruimte op een bijzondere manier vult. Voor hem is elk stuk een begin, een kans om ergens over na te denken en daardoor iets nieuws uit te vinden en dat is in mijn ogen precies hetgeen het NSK nodig heeft."

Deelnemers NSK 2019

Sopranen

Sara Corbey
Sophie Dinglinger
Ayana Jung
Suzanne Leegwater
Leonie Levrouw
Lieke Maier
Rieke Oosterhuis
Charlotte Povel
Inge van der Schagt
Maartje Stroo

Alten

Olga Boer
Sofia d'Arcio
Anna Jongeneel
Hannah Li
Nina Maas
Esther Merkus
Hendrikje Rempe
Niki van de Voort
Suzanne de Vries

Tenoren

Ilari Anemaet
Arthur Ervin Avramiea
David Bastings
Thomas von Gleich
Alex Halksworth
Ruderik van Hierden
Jaap Kerr
Janusz Meylahn
Willem Peek

Bassen

Lennart Ackermans
Jorn de Boer
Jildert Denneman
Fedde Fagginger Auer
Dieks van Gogh
Daan den Hartog
Folkert van der Kolk
Jitze van der Land
Brian van Popering
Daan van Velzen

In the Beginning **Programma**

The Birth of Music
Ton de Leeuw

Locus Iste
Anton Bruckner

Genesis: Einleitung aus *Die Schöpfung*
Franz Josef Haydn / arr. Clytus Gottwald

My Lord, What a Mornin'
arr. Harry T. Burleigh

In the Beginning
Aaron Copland

Pauze

Psalm 53: Es spricht der Tor
Josef Rheinberger

Psalm 14: The fool hath said
Charles Ives

Sometimes
Georgi Sztojanov

Psalm 100: Make a joyful noise unto the Lord
Charles Ives

The Birth of Music

Ton de Leeuw

Ton de Leeuw (Rotterdam, 1926 – Parijs, 1996) is een van de meest vooraanstaande componisten uit de Nederlandse muziekgeschiedenis. Hij genoot onderwijs van onder andere Everhard van Beinum en Olivier Messiaen en was daarna als docent compositie, hedendaagse muziek en niet-westerse muziek verbonden aan het Sweelinck Conservatorium in Amsterdam. Zo baseerde hij *The Birth of Music* op folklore van de Mexicaanse Nahua-Indianen, die in zijn ogen de pioniers van de muziek waren.

Dit werk illustreert de schamele eerste stappen in de wereld van de muziek. De sopranen beginnen met het aanroepen van de hemelse god Tezcatlipoca om de geboorte van de muziek te schenken aan de aardbewoners. Zoals elke ouder zijn of haar kind een introductie geeft in de wereld van de muziek, vertrouwden de Nahua-Indianen Tezcatlipoca deze rol toe.

Hij spreekt tot hen via het waaien van de wind, het deinen van de golven en de fladderende vleugels van vogels. Deze natuurlijke geluiden in combinatie met de menselijke stem vormen de geboorte van de muziek.

Tekst

Tezcatlipoca, God of heaven and of the four quarters of the heavens, came to earth and was sad. He cried from the uttermost depths of the four quarters of the heavens: Come, o wind, querulous wind scattered over earth's sad bosom, rose higher than all things made and whipping the waters of the oceans and the manes of the trees.

He arrived at the feet of the God of heaven. There he rested his black wings and laid aside his endless sorrow. Then spoke Tezcatlipoca: Wind, the earth is sick from silence, though we possess light and colour, yet we have no music. We must bestow music upon all creation to the awakening dawn, to the waiting mother to the passing water, to the dreaming man and the flying bird, life should be all music. Go then through the boundless sadness, to the high house of the Sun, surrounded by makers of music who blow their flutes with their burning choir, scatter light abroad those musicians. Go bring back to earth a cluster of –

Wind traversed the earth that was plunged in silence till he reached the heavenly roof of the world, where all melodies lived in a nest of light. White those of the cradle songs, red those of the epics of love and of war, sky blue the troubadours of wandering cloud, yellow the flute players enjoying gold milled by the sun. From the peaks of the world, there were no musicians, only the colour of darkness. Sun told his musicians: There comes the bothersome wind of earth. Stay your music, cease your singing. Whoever does so, will have to follow him Answer him not, back down then into silence. Then the gold whipped by his lightning lash and flocks of cloud whose blackened wombs were stabbed and torn by lightning, assembled to besiege the house. His bottomless throat let loose the thunder's roar. Everything seemed to fall beneath the world's mad roof, in whose breast the sun like a red beast drowned. Spurred on by fear, the musicians ran. They ran for shelter to the wind's lap. Bearing them gently, lest he should harm their tender melodies, the wind, with that tumult of happiness in his arms, set out on his downward journey. Below, Earth raised its wide dark eyes to heaven and its generous and contented great face shone and smiled. As the arms of the trees were uplifted, there greeted the wind's wanderers, the awakened voice of its people, the wings of the quetzal bird, the face of the flowers and the cheeks of the fruit.

Then wind ceased his complaining and sang, caressing the valleys, the forests and seas. Thus was music born on the bosom of earth, thus did all things learn to sing.

The awakening dawn, life was all music from that time on. The dreaming man, waiting mother, passing water and the flying bird. Thus was music born, thus did all things learn to sing.

Locus Iste

Anton Bruckner

Locus Iste is een Latijns graduale dat wordt gezongen bij de inwijding van een kerk of op de verjaardag daarvan (Missa in anniversario dedicationis ecclesiae). De uitvoering van Anton Bruckner (Ansfelden, 1824 – Wenen, 1896) is een van de meest bekende. Bruckner componeerde het stuk in 1869 naar aanleiding van de inwijding van de Votief-kapel van de Nieuwe Dom in Linz, Oostenrijk, waarvan hij de organist was.

De tekst is gebaseerd op het Bijbelse verhaal van de ladder van Jakob, waarin Jakob in zijn droom een ladder ziet die tot in de hemel reikt, waarop Gods engelen afdaalden en opstegen. Wanneer Jakob wakker wordt, trekt hij de conclusie: “Dit is zeker, op deze plaats is de Heer aanwezig. Dat besepte ik niet. Wat een ontzagwekkende plaats is dit, dit is niets anders dan het huis van God, dit moet de poort van de hemel zijn!” (Genesis 28:16,17). Ook is de tekst geïnspireerd op het verhaal van het brandende braambos, waarin God tot Mozes spreekt: “trek uw schoenen uit van uw voeten; want de plaats, waarop gij staat, is heilig land” (Exodus 3:5)

Het stuk legt een symbolisch fundament tijdens de inwijding van de kerk, wat tot uitdrukking komt in de isolatie van de baspartij op structureel belangrijke punten. De tweede regel van het graduale wordt forte ingezet, waarop de hogere stemmen volgen in homofonie. Om dit extra kracht bij te zetten, wordt de regel fortissimo herhaald.

Tekst

Locus iste a deo factus est,
inaestimabile sacramentum,
irreprehensibilis est.

Deze plaats is gemaakt door god,
Een kostbaar sacrament,
Het is zonder verwijt

Einleitung aus *Die Schöpfung*

Franz Josef Haydn
arr. Clytus Gottwald

In 1798 werd het publiek bij de première van Haydns *Die Schöpfung* blij verrast door ongeveer anderhalf uur ongekende schoonheid. Haydn schreef *Die Schöpfung* voor koor en orkest, maar de “Einleitung” kent oorspronkelijk louter een orkestbezetting. Clytus Gottwald (1925 –) herschreef deze ouverture in 2009 voor 12-stemmig gemengd koor a capella.

Joseph Haydn (1732 – 1809) kwam uit een arme Oostenrijkse familie. Als jongenssopraan zong hij jarenlang in het knapenkoor van de Weense Stephansdom. Vanwege zijn verlate stembreuk wilde zijn mentor hem laten castreren, maar dit verzoek is nooit ingewilligd. In zijn verdere leven heeft Haydn bijgedragen aan de ontwikkeling van de symfonie en het strijkkwartet.

Haydn gaf de Einleitung de ondertitel *Die Vorstellung des Chaos*, doelend op de lastig voorstelbare ordeloosheid voorafgaand aan de schepping, waarin de toekomst reeds besloten ligt: onduidelijk, onscherp, maar vol verwachting. Inspiratie haalde hij uit John Miltons epische gedicht *Paradise Lost* uit 1667, over “het conflict tussen de eeuwige vooruitziende blik van God en de vrije wil”. Hier stuitte hij op tijdens een van zijn reizen naar Engeland. Eenmaal teruggekeerd in Wenen begon Haydn begeistert aan zijn schepping.

De tijd van Verlichting leidde vele anderen terug naar Bijbelse thema's. Moses Mendelssohn (1729 – 1783), filosoof en Felix' grootvader, was de eerste die een Duits-Joodse vertaling van de Thora maakte. In de ontstane controverse werd hij beschuldigd van misbruik van door God aangereikte heilige teksten. Desondanks is zijn vertaling gepubliceerd. Arrangeur Gottwald gebruikte hieruit een fragment dat is afgeleid van de “Haftarat Beresjiet” (Jesaja 42:5) en in de Joodse gebruiken gelezen werd naast Genesis (Beresjiet). De tekst dekt de lading van het oorspronkelijke werk; Beresjiet is Hebreeuws voor “in den beginne”.

Clytus Gottwald werd geboren in Bad Salzbrunn, in het zuidwesten van het huidige Polen. Hij studeerde zang, koordirectie bij Kurt Thomas en sociologie en protestantse theologie aan de universiteit van Frankfurt. Bekendheid verwierf hij vooral met zijn koorarrangementen van orkestwerken en uitvoeringen van avant garde-muziek.

Tekst

So spricht Gott, der Ewige, der
den Himmel erschaffen und ihn
ausgespannt hat,

der die Erde ausgedehnt hat mit
ihren Sprösslingen,

der Atem gibt allen Geschöpfen auf
ihr.

Ich, der Ewige, ich berufe dich zum
Heil.

Ich schütze dich und fasse deine
Hand.

Ich setze dich zum Volk meines
Bundes,

zum Licht von Nationen,

um blinde Augen zu öffnen,

um die Gefesselten aus dem Kerker
herauszuführen,

die Bewohner der Finsternis aus
dem Gefängnis.

Licht! Es werde Licht!

Zo spreekt God, de eeuwige, die de
hemel geschapen en uitgespannen
heeft

en de aarde heeft doen uitdijen met
al wat zij voortbrengt,

die adem geeft aan hen die er
wonen.

Ik, de eeuwige, heb u geroepen om
heil te brengen,

Ik bescherm je en neem je bij de
hand.

Ik bestem je tot het volk van mijn
verbond,

tot licht voor de naties,

om blinde ogen te openen,

om de gevangenen uit de kerker te
bevrijden,

uit de gevangenis degenen die
wonen in de duisternis.

Licht! Er zal licht zijn!

Leids Studenten Koor en Orkest

Collegium Musicum

Die Schöpfung

Haydn

o.l.v. Gilles Michels

Sopraan Merel van Geest

Tenor Adriaan Formandies

Bariton Berend Eijkhout

24 maart Stadsgehoorzaal Leiden 14:30

Kaarten via www.collegiummusicum.nl

My Lord, what a Mornin'

arr. Henry "Harry" Thacker Burleigh

"(...) for through all these songs there breaths a hope, a faith in the ultimate justice and brotherhood of man. The cadences of sorrow invariably turn to joy, and the message is ever manifest that eventually deliverance from all that hinders and oppresses the soul will come, and man – every man – will be free."– Burleigh, 1917

Met "these songs" had Burleigh het over spirituals, meestal Christelijke liederen gezongen en bedacht door Afro-Amerikanen. Maar wat verstaat men eigenlijk onder een spiritual? Het bekende *Go down, Moses* kent u waarschijnlijk wel en is dan ook een van de bekendste uit het muziekgenre. Het ten gehore brengen van de spirituals was een orale traditie waarin Christelijke normen en waarden verbonden werden aan het harde leven in slavernij. Oorspronkelijk bestonden de spirituals uit een éénstemmige melodie en werden zij a capella uitgevoerd met een onderscheid tussen een solist en de groep, waarbij een call and response-patroon gehanteerd werd. Ondanks het feit dat de oorsprong van de liederen afstamt van Afrikaanse bronnen, hoort het genre van spirituals bij de Afro-Amerikanen in de Verenigde Staten en de afstammelingen van de Afro-Amerikaan.

Henry Thacker Burleigh (2 december 1866 – 12 september 1949) was een Afro-Amerikaanse componist, arrangeur en bariton, die wereldwijd bekend staat om zijn arrangementen van spirituals en traditionals. Hij zorgde ervoor dat klassiek geschoolde musici kennismaakten met spirituals door deze in klassieke vorm te bewerken en zette dit muziekgenre zodoende op de kaart. Burleigh studeerde aan het Conservatorium in New York waar Antonín Dvořák, die destijds directeur was, grote interesse toonde in hem en zijn "black music". Burleighs invloed is dan ook duidelijk hoorbaar in Dvořáks symfonie *De Nieuwe Wereld*.

Nadat hij in 1916 en 1917 meerdere versies van de spiritual *Deep River* - wellicht ook bij u bekend - had gepubliceerd, verkreeg Burleigh grote bekendheid met zijn arrangementen van spirituals voor zang en piano. De populariteit van Burleigh droeg in de jaren '20 dan ook enorm bij aan de bekendheid van het genre. In de daaropvolgende decennia bleef Burleigh spirituals promoten aan de hand van publicaties, lezingen en nog meer arrangementen.

Tekst

My Lord, what a morning
My Lord, what a morning
O my Lord, what a morning
When the stars begin to fall

Done quit all my wor'ly ways
Jine dat hebbenly ban'

ALBERSEN MUZIEK

De gezelligste muziekwinkel van Nederland
met een uniek assortiment!
Valeriusstraat 12 - Den Haag
info@albersenmuziek.nl

www.albersenmuziek.nl

DEUSS MUSIC

Muziekuitgever en vertegenwoordiger van
de belangrijkste klassieke componisten
van onze tijd.

Ketting, Zuidam, Fiumara, Wagemans, Oh,
Franssens, Krüs, Van Parys, Strootman,
Hirs, Adriaansz e.a.

www.deussmusic.com
info@deussmusic.com

deuss music
managed by albersen verhuur bv

In the Beginning

Aaron Copland

Aaron Copland (14 november 1900 – 2 december 1990) was een componist, muziekpedagoog, en dirigent uit Brooklyn, New York. Hij groeide als jongste van vijf kinderen op in een conservatief Joods gezin van Litouwse oorsprong en zette reeds op elfjarige leeftijd zijn eerste maten op muziek. Na het bijwonen van een concert van de Poolse pianist Ignacy Paderewski, wist hij zeker dat hij componist wilde worden.

Zijn vader had hem liever een “fatsoenlijke” opleiding zien volgen, maar zijn muzikale moeder steunde hem in zijn keuze om in Parijs muziek te studeren. Zijn weg liep verder via Berlijn, Salzburg en Wenen en bracht hem uiteindelijk als professor naar Harvard. Daarnaast zette hij zich in als muziekpedagoog en onderwees hij onder andere Leonard Bernstein. In zijn latere jaren, won hij grote prijzen zoals de Pulitzer muziekprijs voor *Appalachian Spring*, een Academy Award voor de filmmuziek van *The Heiress* en stond hij bekend als de ‘grand old man’ van de Amerikaanse muziek.

In zijn monumentale werk *In the Beginning* is de aarde in den beginne hoorbaar duister en nevelig. De solist komt als eerste adem over de aarde het stuk in, gevolgd door alt en sopranen die als een nevel deze eerste aanzet tot een schepping aanvullen. Als de solist vervolgens de tweede dag inluidt, hoor je de schepping als het ware geschieden: het meerstemmige koor neemt het over van de solist. De eerste ruige en ongesynchroniseerde stappen naar de vorming van de aarde worden gezet, maar naarmate het stuk vordert, kalmeert de sfeer en wordt de muziek tonaler en harmonieuzer. Zoals God de aarde ordent, ordent de mezzosopraan immers de muziek.

Ook stijgt de aankondiging naar een volgende dag (“and the evening and the morning ...”) met elke dag in toonhoogte en creëert die op deze manier een toepasselijk lichte, verfijnde en uiteindelijk volmaakte sfeer.

Tekst

In the beginning God created the heaven and the earth.

And the earth was without form, and void; and darkness was upon the face of the deep. And the Spirit of God moved upon the face of the waters. And God said, Let there be light: and there was light.

And God saw the light, that it was good: and God divided the light from the darkness.

And God called the light Day, and the darkness he called Night. And the evening and the morning were the first day.

And God said, Let there be a firmament in the midst of the waters, and let it divide the waters from the waters.

And God made the firmament, and divided the waters, and God Made the firmament and divided the waters, which were under the firmament from the waters which were above the firmament: and it was so.

And God called the firmament Heaven. And the evening and the morning were the second day.

And God said, Let the waters under the heaven be gathered together unto one place, and let the dry land appear: and it was so.

And God called the dry land Earth; and the gathering together of the waters called he Seas: and God saw that it was good.

And God said, Let the earth bring forth grass, the herb yielding seed, and the fruit tree yielding fruit after his kind, whose seed is in itself, upon the earth: and it was so.

And the earth brought forth grass, and herb yielding seed after his kind, and the tree yielding fruit, whose seed was in itself, after his kind: and God saw that it was good, it was good.

And the evening and the morning were the third day.

And God said, Let there be lights in the firmament of the heaven to divide the day from the night; and let them be for signs, and for seasons, and for days, and years:

And let there be lights in the firmament of the heaven to give light upon the earth: and it was so.

And God made two great lights; the greater light to rule the day, and the lesser light to rule the night: he made the stars also.

And God set them in the firmament of the heaven to give light upon the earth,

And to rule over the day and over the night, and to divide the light from the darkness: and God saw that it was good.

And the evening and the morning were the fourth day.

And God said, Let the waters bring forth abundantly the moving creature that hath life, and fowl that may fly above the earth in the open firmament of heaven.

And God created great whales, and every living creature that moveth, which the waters brought forth abundantly, after their kind, and every winged fowl after his kind: and God saw that it was good.

And God blessed them, saying, Be fruitful, and multiply, and fill the waters in the seas, and let fowl multiply in the earth.

And the evening and the morning were the fifth day.

And God said, Let the earth bring forth the living creature after his kind, cattle, and creeping thing, and beast of the earth after his kind: and it was so.

And God made the beast of the earth after his kind, and cattle after their kind, and every thing that creepeth upon the earth after his kind: and God saw that it was good.

And God said, Let us make man in our image, after our likeness: and let them have dominion over the fish of the sea, and over the fowl of the air, and over the cattle, and over all the earth, and over every creeping thing that creepeth upon the earth.

So God created man in his own image, in the image of God created he him; male and female created he them.

And God blessed them, and God said unto them, Be fruitful, and multiply, and replenish the earth, and subdue it: and have dominion over the fish of the sea, and over the fowl of the air, and over every living thing that moveth upon the earth.

And God said, Behold, I have given you every herb bearing seed, which is upon the face of all the earth, and every tree, in the which is the fruit of a tree yielding seed; to you it shall be for food.

And to every beast of the earth, and to every fowl of the air, and to every thing that creepeth upon the earth, wherein there is life, I have given every green herb for food: and it was so.

And God saw every thing that he had made, and, behold, it was very good. And the evening and the morning were the sixth day.

Thus the heavens and the earth were finished, and all the host of them.

And on the seventh day God ended his work which he had made; and he rested on the seventh day from all his work which he had made.

And God blessed the seventh day, and sanctified it: because that in it he had rested from all his work which God created and made.

These are the generations of the heavens and of the earth when they were created, in the day that the Lord God made the earth and the heavens,

And every plant of the field before it was in the earth, and every herb of the field before it grew: for the Lord God had not caused it to rain upon the earth, and there was not a man to till the ground.

But there went up a mist from the earth, and watered the whole face of the ground.

And the Lord God formed man of the dust of the ground, and breathed into his nostrils the breath of life; and man became a living soul.

Gratis naar Het Concert- gebouw

Word lid van Entrée en krijg:

- + twee concertkaartjes gratis
- + tot 75% korting op concerten
in Het Concertgebouw
- + sprinten (last-minute kaartjes)
voor €13

Pak snel je
mobiel en
WORD LID!

Entrée

WWW.JOUWENTREE.NL/WORD-LID

Psalm 53: Es spricht der Tor

Josef Rheinberger

Josef Rheinberger (Vaduz 1839 – München 1901) groeide op als zoon van Beierse ouders in Vaduz, Liechtenstein. Op vijfjarige leeftijd begon hij met piano-, orgel- en muziektheorieles en al gauw was het duidelijk dat hij een uitzonderlijk getalenteerde jongen was. Zo was hij vanaf zijn zevende al organist van de lokale kerk en schreef hij zijn eerste compositie toen hij acht jaar oud was.

In 1851 vertrok hij naar Duitsland om onder meer muziektheorie en orgel te studeren aan het conservatorium van München, waar hij na zijn afstuderen actief was als docent piano en compositie. In de werken van Rheinberger zijn invloeden te horen van bekende tijdgenoten als Brahms, maar ook van vroegere werken van Mendelssohn, Schumann, Schubert en Bach. *Es spricht der Tor in seinem Herzen*, in het Nederlands vertaald als *De dwaas zegt in zijn hart*, maakt deel uit van de *Fünf Motetten für vierstimmigen gemischten Chor* (op. 40) die Rheinberger schreef in 1864, waarvan de teksten gebaseerd zijn op verschillende psalmen. Het door ons gezongen vierde couplet is gebaseerd op psalm 53.

In het eerste deel van het stuk horen we, naar de titel van het stuk, de dwaas die God niet ziet en geen goed doet. God, die vanuit de hemel neerkijkt op de mensenkinderen, ziet dat er niemand is die hem zoekt. Als u goed luistert, hoort u gedurende het eerste deel van het stuk de teleurstelling van God terug in de partijen van de alten, tenoren en bassen, die als het ware bevestigen wat de sopranen op eentonige wijze lamenteren. Op een gegeven moment, in de laatste alinea van de psalm, verandert de sfeer van het stuk. Rheinberger vertaalt dat in de muziek naar een nieuw motief: hoopvol bezingen de stemmen dat - wanneer God zijn Volk bevrijdt uit gevangenschap - Jacob Hem zal herkennen en Israël zal juichen.

Tekst

Es spricht der Tor in seinem
Herzen:
"Es ist kein Gott."
Verderbt und abscheulich sind sie
geworden.
Ach, keiner ist, der Gutes tut!

Gott schaut vom Himmel auf die
Menschen,
daß er sehe, ob jemand verständig
sei und nach Gott noch frage.
Doch alle, ach, alle sind
abgewichen,
und keiner ist, der Gutes tut, nicht
einer,
auch nicht einer!
Gott haben sie nicht angerufen.
Er verschmäht sie nun in seinem
Zorn;
sie haben Gott nicht angerufen.

Wer wird doch Israel das Heil aus
Sion geben?

Wenn Gott erlöst sein Volk aus
Gefangenschaft,
dann wird Jakob ihn erkennen und
Israel frohlocken!

De dwaas zegt in zijn hart:

Er is geen God;
Zij zijn bedorven en afschuwelijk
geworden.
Er is niemand, die goed doet.

God heeft uit den hemel
neergekeken op de mensenkinderen,
om te zien, of iemand verstandig
ware, die God zocht.
Een ieder van hen heeft zich
afgekeerd,
er is niemand, die goed doet,

niet een!
Zij roepen God niet aan.
Hij versmaadt hen nu met woede,
zij hebben God niet aangeroepen.

Wie gaat Israël de verlossing uit
Sion brengen?

Als God zijn volk bevrijdt van de
gevangenschap,
dan zal Jakob Hem herkennen en
Israël zal juichen.

Psalm 14: The fool hath said

Charles Ives

Charles Edward Ives (20 oktober 1874 – 19 mei 1954) werd als zoon van een U.S. Army bandleader geboren in Danbury, Connecticut en was een van de eerste Amerikaanse componisten die internationale roem vergaarde. Ives experimenteerde in zijn jongere jaren aan het eind van de 19e eeuw met nieuwe harmonische combinaties en contrapunten en tussen 1894 en 1902 zette hij negen psalmen op muziek. Hij brak met de theoretische conventies en ging op zoek naar nieuwe geluiden.

Het experimenteren met klank had Ives niet van een vreemde. Zijn vader George was een bekende musicus in Danbury en een bron van inspiratie voor Ives. George liet zijn zoons zingen terwijl hij ze in een andere toonsoort begeleidde, liet twee blaasorkesten verschillende melodieën spelen terwijl ze elkaar passeerden, of speelde vanaf de andere kant van het water om Charles het effect van ruimte en afstand te laten horen. Dat was de voedingsbodem voor Ives' leven als componist. Echter, hij zou nooit componist van beroep worden. Naast zijn werk als verzekeringsagent schreef hij in hoog tempo een groot aantal composities. Veel van zijn werk was zijn tijd ver vooruit en zou decennia later pas gewaardeerd worden door het grote publiek.

Psalm 14 vertoont qua tekst veel overeenkomsten met *Psalm 53* die Josef Rheinberger een paar eeuwen eerder op muziek zette. Ives schreef de psalm over de dwaasheid van de goddelozen als een stuk voor twee koren, waarbij de twee koren het eerste vers samen openen, daarna afwisselend een vers zingen, in het zesde vers samen komen om vervolgens binnen het zevende en laatste vers elkaar af te wisselen. Elk vers is als apart muzikaal geheel geschreven, soms in één toonsoort, zwevend in tonaliteit of in meerdere toonsoorten tegelijkertijd. Telkens wanneer een vers afsluit in een keurige cadens, neemt het volgende vers een heel nieuwe wending en opent in een andere kleur, waardoor de muziek de dramatische tekst versterkt.

Tekst

The fool hath said in his heart, There is no God. They are corrupt, they have done abominable works, there is none that doeth good.

The Lord looked down from heaven upon the children of men, to see if there were any that did understand, and seek God.

They are all gone aside, they are altogether become filthy: there is none that doeth good, no, not one.

Have all the workers of iniquity no knowledge? Who eat up my people as they eat bread, and call not upon the Lord.

There were they in great fear: for God is in the generation of the righteous.

Ye have shamed the counsel of the poor, because the Lord is his refuge.

Oh that the salvation of Israel were come out of Zion! When the Lord bringeth back the

captivity of his people, Jacob shall rejoice, and Israel shall be glad.

Amen

Sometimes

Georgi Sztojanov

Jaarlijks geeft het NSK de opdracht aan een componist voor het schrijven van een koorwerk dat aansluit op de thematiek van het project. Het NSK is zeer verheugd daarvoor de jonge componist Georgi Sztojanov gevraagd te hebben. Tijdens deze tournee gaat zijn compositie *Sometimes* in première.

Georgi Sztojanov is geboren in 1985 in Bulgarije, groeide op in Hongarije en woont en studeert momenteel in Den Haag. Zijn eerste master in compositie behaalde hij in 2009 aan de Liszt Ferenc Music Academy Budapest, zijn tweede aan het Koninklijk Conservatorium Den Haag in 2012, waar hij nu klassieke zang en directie studeert. Eerder componeerde hij onder andere voor Capella Amsterdam en het AskolSchönberg Ensemble.

De compositie *Sometimes* ontleend haar titel aan de spiritual *Sometimes I feel like a motherless child*, die in het midden van het stuk is verwerkt en de brug vormt van de eerste delen naar de afsluiting. De spiritual stamt uit de tijd van de slavernij in Noord-Amerika en is een uiting van pijn en wanhoop door ontworteling, zich uitend in eenzaamheid. Veel aspecten van het slavernijbestaan komen aan bod, zoals de afstand tot het oorspronkelijke thuis: "a long way from home".

Deze ontworteling vindt in de compositie plaats in de wegzending uit Eden. Waar Adam en Eva eerst een paradijselijk leven leidden, krijgen ze, verleid door de geniepige slang, de toorn van een woedende God over zich als ze de appel eten. Vanaf dat moment zijn ze moederziel alleen en ook het koor valt uiteen in individuen. Voor hoop is er echter nog ruimte: het woord "sometimes" wekt de suggestie dat de eenzaamheid slechts tijdelijk is.

Van de Bijbel en via de spiritual wordt de brug geslagen naar Maya, vertolkt door soliste Leonie van Rheden. Glurend door de sluier van de godin wordt de luisteraar herinnerd aan het licht van eenheid, met mystieke teksten uit het soefisme. Het gevoel alleen te zijn is niet meer dan een illusie, geboren uit verloren verbinding met de wereld. De muziek leidt koor en luisteraar langzaam terug naar hervonden eenheid.

Tekst

Jami, Diwan
The King James Version of the Bible
Mahmud Shabistari, "Perfume of the Desert"
American Spiritual
Rumi's Book Masnavi

1. *Who is Man?*

Who is man?

The reflection of the Eternal Light.

What is the world?

A wave on the Everlasting Sea.

How could the reflection be cut off from the Light?

How could the wave be separate from the Sea?

Know that this reflection and this wave are that very Light and Sea.

2. *Naked Prelude*

And they were both naked, the man and his wife, and were not ashamed.

3. *The Knowledge of temptation: The Serpent*

And the serpent said unto the woman, Ye shall not surely die.

For God doth know that in the day ye eat thereof,

then your eyes shall be opened, and ye shall be as gods, knowing all good and evil.

And the eyes of them both were opened, and they knew

that they were naked; and they sewed fig leaves together, and made themselves aprons.

4. The Expulsion

And the LORD God called unto Adam and said unto him: Where are thou?
And he said: I heard your voice in the garden and I was afraid because I
was naked and I hid myself.

And He said: Who told thee, that thou wast naked?

Hast thou eaten from the tree whereof I commanded thee that thou
shouldest not eat?

And the man said: The woman whom thou gavest to be with me; She gave
me from the tree I did eat.

And the LORD God said unto the woman: What is this that thou hast done?

And the woman said: The serpent beguiled me and I did eat.

5. The Birth of the Illusion

And the LORD God said: Behold, the Man has become as one of us to know
good and evil and now, lest he put forth his hand and take also of the tree
of life, and eat, and live forever.

Therefore the LORD God sent him forth to the Garden of Eden to till the
ground from whence he was taken.

6. Seperation

Sometimes I feel like a motherless child

A long ways from home

7. One Light

What are "I" and "You"?

Just lattices

In the niches of a lamp

Through which the One Light radiates.

"I" and "You" are the veil between heaven and earth;

Lift this veil and you will see

How all sects and religions are one.

Lift this veil and you will ask

When "I" and "You" do not exist

What is mosque?

What is synagogue?

What is fire temple?

8. *Maya*

Sometimes I feel like a motherless child

Māyā is the empirical reality that entangles consciousness. Māyā has the power to create a bondage to the empirical world, preventing the unveiling of the true, unitary Self - the Cosmic Spirit also known as Brahman.

Maya and Brahman together constitute the entire universe, just like two kinds of interwoven threads create a fabric. Maya is the manifestation of the world, whereas Brahman, which supports Maya, is the cause of the world.

The Vedas cannot show you Brahman, you are That already. They can only help to take away the veil that hides truth from our eyes.

The cessation of ignorance can only come when I know that God and I are one; in other words, identify yourself with Atman, not with human limitations.

The idea that we are bound is only an illusion [Maya].
Freedom is inseparable from the nature of the Atman.

This is ever pure, ever perfect, ever unchangeable.

Maya is not false, it only clouds the inner self and principles that are real
True Reality includes both the Maya and the Brahman

The goal of spiritual enlightenment is to realize the fearless, resplendent Oneness

Sometimes I feel like a Mayaless child
a long ways from home

9. *One Soul*

I speak of plural souls in name alone

One soul becomes one hundred in their frames;

Just as God's single sun in heaven

Shines on earth and lights a hundred walls

But all these beams of light return to one

If you remove the walls that block the sun

The walls of houses do not stand forever

And believers then will be as but one soul

Then we all will be as One Soul

One Soul

Psalm 100: Make a joyful noise unto the Lord

Charles Ives

Waar *Psalm 14* een dramatisch stuk is over de goddelozen, is *Psalm 100* een jubelend loflied aan de Heer. Quasi-bitonaal opent de psalm met geleende noten uit naburige akkoorden. Ook deze psalm schreef Ives voor twee koren, maar op een andere manier dan in *Psalm 14*. Koor 2 (SATB) zingt de melodie op de voorgrond, koor 1 (SA) vervult de rol van een meer statische achtergrond. Midden in het stuk klinkt een experiment van Charles' vader door, wanneer koor 1 een spannende echo van koor 2 wordt door net te laat achter de melodie aan te zingen in een andere toonsoort. Maar ondanks de soms wrange dissonante ondertoon, blijft *Psalm 100* bovenal een welluidende dankzegging.

Tekst

Make a joyful noise unto the Lord, all ye people.

Serve the Lord with gladness: come before his presence with singing.

Know ye that the Lord he is God: it is he that hath made us, and not we ourselves; we are his people, and the sheep of his pasture.

Enter into his gates with thanksgiving, and into his courts with praise: be thankful unto him, and bless his name.

For the Lord is good; his mercy is everlasting; and his truth endureth to all generations.

Bladmuziek en muziekliteratuur

KLASSIEK

POPULAIR

ANTIQUARISCH

**Broekmans
& Van Poppel**

Mijnreboederstraat 24 • 3512 GT Utrecht
030 -234 36 73 • www.broekmans.com

Word Vriend van het Nederlands Studenten Kamerkoor

De concerten en andere projecten van het NSK komen onder andere tot stand door de blijvende ondersteuning van de Vrienden van het NSK. Met een jaarlijkse bijdrage maken de Vrienden een concertreeks als In The Beginning mogelijk, en geven ze het NSK bestaanszekerheid voor de lange termijn.

Als Vriend doneert u tenminste €25 per jaar (of €20 als student-Vriend). In ruil ontvangt u:

- de exclusieve mogelijkheid cd's en/of dvd's van NSK-concerten te bestellen;
- gratis toegang voor één persoon op een volgend NSK-concert naar keuze*;
- minstens tweemaal per jaar een nieuwsbrief over het reilen en zeilen van het NSK.

Meer weten, of ook Vriend worden? Bezoek de vriendenstand (bij de banner van het NSK) of meld u aan via vrienden@nskk.nl!

*: Voor concerten in duurdere zalen kan dit een (extra) korting zijn in plaats van gratis toegang.

Organisatie

Dagelijks bestuur

Charlotte Povel	Voorzitter
Niki van de Voort	Secretaris
Jildert Denneman	Penningmeester
Ruderik van Hierden	Koorcommissaris
Willem Peek	Sponsorcommissaris
Nina Maas	PR-commissaris

Comité van aanbeveling

Henk Heuvelmans
Daan Manneke
Daniël Reuss
Leo Samama
Harold Lenselink
Michael Göll

Algemeen bestuur

Ruben Timmer	Voorzitter
Emma Ceulemans	Secretaris
Anson van Rooij	Penningmeester
Daan Haanstra	Projectcommissaris

Artistieke commissie

Louis Buskens
Fokko Oldenhuis
Daphne Wassink
Servaas Schreuders

Artistiek team

Béni Csillag	Artistiek leider
Åsa Olsson	Zangcoach
Dennis Broeders	Repetitor

- SCRATCH -

Zing mee met het Requiem van Fauré
2 maart 2019

Groninger Studenten Muziekgezelschap Bragi organiseert een scratch!
Wilt u meezingen met het requiem van Fauré? Dat kan!
U kunt overdag repeteren en 's avonds meedoen met het concert in de Der Aa-kerk in Groningen.

Wilt u zich opgeven of meer informatie? Mail naar secretaris@bragi.nl

Bragi

Tarief: €40
Studententarief: €20

Dankwoord

Het Nederlands Studenten Kamerkoor dankt:

De Artistieke Commissie	Gerrit de Vries
Het Comité van Aanbeveling	Peter Barthel
Coen Rouwmaat	Ton Meijers
Stijn Claerhoudt	Marcel Zuijderland
Tijs Hol	Georgi Sztojanov
Nathan Tax	Kurt Bikkembergs
Annelotte Uittenbogaard	Dennis Broeders
Jasper Hupkes	Åsa Olsson
Dick en Marijke Snellenberg	Béni Csillag
Chiel Timmer	De “Vrienden van het NSK”

voor het meedenken met de organisatie

Programmaboekje

Vormgeving

Niki van de Voort

Nina Maas

Teksten

Sara Corbey

Folkert van der Kolk

Thomas von Gleich

Lieke Maier

Charlotte Povel

Nina Maas

Willem Peek

FAMOUS LAST

W

SCHÜTZ • SCHUBERT • BACH

ZA 6 APRIL • UTRECHT
LUTHERSE KERK • 20.15 UUR

ZO 7 APRIL • AMSTERDAM
WAALSE KERK • 15.15 UUR

ONDERDEEL VAN CONCERTENREKES COULISSE VOCALE

RESERVEER KAARTEN VIA

VUKK.NL

VUVERENIGING

VU
Vrije Universiteit
Amsterdam

VUKAMERKOOR
KORALIA ALDINE
D.A.V.
M. BL. V. IRIS BOUMAN
EN HEIK VERHOEF

nederlands
studenten
kamerkoor

www.nskk.nl

info@nskk.nl

facebook.com/nl.studenten.kamerkoor